

Klimat- och näringslivsdepartementet
KN2023/01921
(kn.remissvar@regeringskansliet.se)

Yttrande över promemoria om ändrade förutsättningar för nya kärnkraftsreaktorer

Östhammars kommun mottog den 11 januari 2023 en remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet gällande promemorian ”Ny kärnkraft i Sverige – ett första steg”.

I promemorian föreslås lagändringar som utökar möjligheterna för att etablera nya kärnkraftsreaktorer i Sverige. De föreslagna ändringarna innebär att nu gällande bestämmelser i miljöbalken och kärntekniklagen, med begränsningar för hur många reaktorer som får vara i drift och på vilka platser nya reaktorer får uppföras, tas bort. Övriga förutsättningar för kärnkraftsreaktorer föreslås inte förändras.

Östhammars kommun är sedan 1980-talet värdkommun för såväl Forsmarks kärnkraftverk som för slutförvaret för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR). Utöver dessa befintliga anläggningar godkände regeringen i januari 2022 Svensk kärnbränslehantering AB:s (SKB) ansökan om att bygga ett slutförvar för använt kärnbränsle (kärnbränsleförvaret) i Forsmark.

Östhammars kommuns synpunkter

Östhammars kommun är positivt till de utökade möjligheterna till etablering av nya kärnkraftsreaktorer som de föreslagna lagändringarna innebär. Kommunen delar den syn som framförs i promemorian om att utvecklingen mot mindre reaktorer innebär att det finns ett behov av att öppna upp för etablering av fler reaktorer.

I och med att Forsmark redan idag är en av de tre platser där nya kärnkraftsreaktorer får etableras innebär de föreslagna lagändringarna troligen inte någon reell skillnad när det gäller etablering av ny kärnkraft i Östhammars kommun. Kommunen är dock positiv till den möjlighet till etablering av kärnkraftsreaktorer på fler platser som lagändringarna innebär. I promemorian framförs att mindre reaktorer öppnar upp för nya tillämpningar och genom att placera reaktorer närmare användarna minskas även belastning på transmissionsnätet vilket kommunen anser är positivt.

Östhammars kommun noterar att det i promemorian tydligt framhålls att kommunfullmäktiges tillstyrkande även fortsättningsvis krävs för att regeringen ska få tillåta nya kärntekniska anläggningar vilket är positivt. Kommunens uppfattning är att det är en avgörande faktor för att skapa lokal acceptans för den här typen av anläggningar.

Slutförvaring av avfall från kärnkraft

En viktig fråga när det gäller ökade möjligheter för ny kärnkraft är det ökade behovet av hantering av det radioaktiva avfall som uppkommer vid kärnkraftverken. I promemorian nämns att det kan medföra behov av nya eller utvidgade slutförvar för radioaktivt avfall.

Östhammars kommun har i och med att SKB valt Forsmark som plats för såväl SFR som kärnbränsleförvaret en central roll i hanteringen av Sveriges radioaktiva avfall. En viktig del i denna roll är att kommunfullmäktiges tillstyrkan krävs för att regeringen ska få tillåta verksamheterna, enligt den så kallade kommunala vetorätten i miljöbalken.

Östhammars kommun vill betona att det kommunfullmäktige tillstyrkt gällande såväl SFR som kärnbränsleförvaret, är slutförvarsanläggningar i enlighet med de ansökningar som SKB lämnat in, dvs för den idag planerade driften av kärnkraftsverken. Om det till följd av en ökad användning av kärnkraft skulle bli aktuellt med en utvidgning av slutförvaren i Östhammars kommun är det kommunens uppfattning att det skulle innebära en sådan större ändring av verksamheten att det krävs en förnyad tillåtlighetsprövning och därmed en förnyad vetorätt för kommunen.